

ОРГАНИЗАТОР:

ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА СТАРОСЛОВЕНСКА КУЛТУРА - ПРИЛЕП

ОРГАНИЗАЦИСКИ ОДБОР:

Д-Р Бранислав Ристески
ДИРЕКТОР НА ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА СТАРОСЛОВЕНСКА
КУЛТУРА - ПРИЛЕП

Д-Р Сашо Цветковски

Д-Р Владимир Караџоски

Д-Р Виолета Крстеска

Д-Р Александар Василески

Д-Р Орданче Петров

Д-Р Христијан Талевски

М-Р Дејан Кебакоски

ПРОЦЕСИТЕ НА ТРАНСФОРМАЦИЈА И ИНФОРМАТИЧКИ ПРОГРЕС, КОИ СЕ ПРИСУТНИ ВО СИТЕ СФЕРИ НА СОВРЕМЕНОТО ЖИВЕЕЊЕ, ВО ПОСЛЕДНИТЕ ДЕЦЕНИИ ИМААТ СЕРИОЗНА РЕФЛЕКСИЈА И ВРЗ БАЗИЧНИТЕ СФАЌАЊА НА ПРЕДМЕТОТ НА ИСТРАЖУВАЊЕ И МЕТОДОЛОГИЈАТА КОЈА Е КАРАКТЕРИСТИЧНА ЗА ХУМАНИСТИЧКИТЕ НАУКИ. ВИДЛИВИТЕ ТЕНДЕНЦИИ ЗА ПОЗИТИВИСТИЧКО ПРИСТАПУВАЊЕ КОН ПРОУЧУВАЊЕТО НА МИНАТОТО ВО НАШЕТО ОПШТЕСТВО, ОД ЕДНА СТРАНА Е ПРОИЗВОД НА ВАКВИТЕ СОВРЕМЕНИ ТЕКОВИ, НО ОД ДРУГА СТРАНА СЕ ДОЛЖАТ НА ОТСУСТВОТО НА ИЗГРАДЕН СТАВ КОН НАУЧНИОТ МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТАП И НЕГОВАТА КОРЕСПОНДЕНЦИЈА СО ОЧЕКУВАНИТЕ РЕЗУЛТАТИ. ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА СТАРОСЛОВЕНСКА КУЛТУРА – ПРИЛЕП КАКО ИНСТИТУТЦИЈА ЧИЈА ОСНОВНА ДЕЈНОСТ СЕ ФУНДАМЕНТАЛНИТЕ НАУЧНИ ИСТРАЖУВАЊА ОД ПОЛЕТО НА АРХЕОЛОГИЈАТА, ИСТОРИЈАТА НА УМЕТНОСТА, ЕТНОЛОГИЈАТА, ЛИНГВИСТИКАТА И ИСТОРИЈАТА, СМЕТА ДЕКА ТРЕБА ДА СЕ ОТВОРИ НАУЧНА ДЕБАТА НА КОЈА ЌЕ СЕ РАСПРАВА ЗА МОМЕНТАЛНИТЕ СОСТОЈБИ И ПРАВЦИТЕ НА РАЗВИТОК НА ОВИЕ НАУЧНИ ДИСЦИПЛИНИ ВО РАМКИТЕ НА НАШАТА ДРЖАВА. СООДВЕТНО НА ТОА, НАУЧНИОТ СОБИР ЌЕ БИДЕ ОРГАНИЗИРАН ВО РАМКИТЕ НА ШЕСТ ТЕМАТСКИ ЦЕЛИНИ: АРХЕОЛОГИЈА, ИСТОРИЈА НА УМЕТНОСТА, ЕТНОЛОГИЈА, ЛИНГВИСТИКА, ИСТОРИЈА НА АРХИТЕКТУРА И ПРАВНО-ИНСТИТУЦИОНАЛНИ АСПЕКТИ НА ПРОУЧУВАЊЕТО НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО.

ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА
СТАРОСЛОВЕНСКА КУЛТУРА - ПРИЛЕП

ВЕ ПОКАНУВА НА

НАУЧНИОТ СОБИР

**МЕТОДОЛОГИЈА НА
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКАТА
РАБОТА КОРИСТЕНА ПРИ
ИСТРАЖУВАЊЕТО НА
КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО
ВО НАШАТА ДРЖАВА**

26 МАЈ 2022
ПРИЛЕП

ПРОГРАМА

НАУЧЕН СОБИР

МЕТОДОЛОГИЈА НА НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКАТА РАБОТА КОРИСТЕНА ПРИ ИСТРАЖУВАЊАТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО ВО НАШАТА ДРЖАВА
Прилеп, 26 мај, 2022

26.05. Четврток

- 09 : 30 – 10 : 30 Пријавување на учесниците
10 : 30 – 11 : 45 Отворање на конференцијата
11 : 45 – 13 : 30 СЕСИЈА 1
13 : 30 – 14 : 30 Ручек
14 : 30 – 16 : 00 СЕСИЈА 2
16 : 00 – 17 : 30 СЕСИЈА 3
17 : 30 – 19 : 00 СЕСИЈА 4
19 : 00 – 20 : 00 ВЕЧЕРА

ЛОКАЦИЈА: Хотел Салида Прилеп

09 : 30 – 10 : 30 Пријавување на учесниците 10 : 30 – 11 : 45 Отворање на конференцијата

Обраќање на академик Вера Битракова-Грозданова
Обраќање на претставник на Министерството за образование и наука
Обраќање на претставник на Министерството за култура

11 : 45 – 13 : 30 СЕСИЈА 1

МОДЕРАТОР: Александар Василески

Бранислав Ристески, Методолошкиот приод во проучувањето на регионалниот развој на средновековните населби во Северна Пелагонија, Мариово и Порече
Димитар Пандев, Актуелно интердисциплинарен поглед во влогот на прилепската писменост во историјата на македонскиот литературен јазик
Христијан Талевски, Примената на ГИС ориентиран просторно базирани анализи при археолозите

Весна Петреска, Методолошки прашања при теренските и архивските истражувања користени во проучувањето на нематеријалното културно наследство
Елизабета Касапова, Црквата Успение на Св. Богородица во манастирот Трескавец - состојба после научно-истражувачките работи во периодот 2013-2021

Дискусија

13 : 30 – 14 : 30 Ручек 14 : 30 – 16 : 00 СЕСИЈА 2

МОДЕРАТОР: Елизабета Касапова

Александар Василески, Користење на хемиско-физички анализи и раманска спектрографија како помошни методи за атрибуција и датација на фрескоживописот преку примерот на сакралните објекти од културниот комплекс Зрзе
Виолета Крстеска, Аналитичкиот методолошки приод кон обработката на староцрковнословенската писмена граѓа
Орданче Петров, Демир Капија: историјат на археолошките истражувања и примената методологија 1947-2020 година
Бошко Ангеловски, Марија Чичева-Алексиќ, Научна обработка и идентификација на културното наследство
Виктор Лилчиќ-Адамс, За состојбите и насоките на археологијата

Дискусија

16 : 00 – 17 : 30 СЕСИЈА 3

МОДЕРАТОР: Весна Петреска

Анелина Поповска, Од ТЕАТРАЛНОСТ ДО МУЗЕАЛНОСТ - Превентивна и непосредна заштита во Музејот на македонската борба за самостојност-Скопје
Илија Ристески, Заштитата на недвижното културно наследство, корелација помеѓу правните и институционалните претпоставки и расположивите потенцијали

Владимир Караџоски, Од проект преку теренско истражување до крајниот производ - научно дело

Ивона Панџак-Пинева, Методологија на научноистражувачка работа со примена и примери во живописот од XIV век во Охрид
Емилија Апостолова-Чаловска, Перцепцијата на концептот на „вредности“ во заштитата на градителското наследство низ примерот на преродбенските базилики во Македонија

Дискусија

17 : 30 – 19 : 00 СЕСИЈА 4

МОДЕРАТОР: Владимир Караџоски

Сашо Цветковски, Научниот придонес во откривањето и заштита на културното наследство во Македонија во XX век.
Оливера Макриевова, Користење на научни методи во функција на конзерваторски истражувања на културните добра
Горан Василески, Улогата на везовите на традиционалната носија во Прилепско Поле
Дејан Кебакоски, Методи користени при археолошките истражувања на антички локалитети во Пелагонија
Атанас Атанасоски, Гледање и поимање
Ели Луческа, МАРТИНКИТЕ – симболот на пролета и заедништвото на Балканот

Дискусија

19 : 00 – 20 : 00 ВЕЧЕРА

ПРОГРАМА

НАУЧЕН СОБИР

**СЕОПФАТНА ЗАШТИТА НА МАТЕРИЈАЛНОТО
КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО ЗАСНОВАНО ВРЗ
МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНИ НАУЧНИ
СОЗНАНИЈА
Прилеп, 27-28 МАЈ, 2022**

27.05. ПЕТОК

10 : 00 – 11 : 00 ПРИЈАВУВАЊЕ НА УЧЕСНИЦИТЕ
11 : 00 – 12 : 30 СЕСИЈА 1
13 : 00 – 15 : 00 РУЧЕК
15 : 00 – 16 : 30 СЕСИЈА 2
16 : 30 – 17 : 30 КАФЕ ПАУЗА
17 : 30 – 19 : 00 СЕСИЈА 3
19 : 00 – 20 : 00 ВЕЧЕРА

ЛОКАЦИЈА: ХОТЕЛ САЛИДА ПРИЛЕП

28.05. САБОТА

10 : 00 – 14 : 00 РАБОТИЛНИЦА

ЛОКАЦИЈА: МАНАСТИР УСПЕНИЕ НА ПРЕСВЕТА
БОГОРОДИЦА - ТРЕСКАВЕЦ

27.05. ПЕТОК

11 : 00 – 12 : 30 СЕСИЈА 1

МОДЕРАТОР: Орданче Петров
БРАНИСЛАВ РИСТЕСКИ, НАУЧНИТЕ СОЗНАНИЈА
КОРИСТЕНИ ПРИ КОНЗЕРВАЦИЈАТА,
РЕКОНСТРУКЦИЈАТА И РЕВИТАЛИЗАЦИЈАТА НА
СРЕДНОВЕКОВНИТЕ МАНАСТИРИ ВО СЕВЕРНА
ПЕЛАГОНИЈА И МАРИОВО
Дарко Николовски,
КОНЗЕРВАТОРСКО-РЕСТАВРАТОРСКИ РАБОТИ НА
ИКОНОСТАСОТ ВО МАНАСТИРОТ ТРЕСКАВЕЦ
АЛЕКСАНДАР ВАСИЛЕСКИ, ОЛИВЕРА МАКРИЕВСКА,
ПРИМЕНА НА ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ
ИСПИТУВАЊА ВО ТЕК НА КОНЗЕРВАТОРСКИТЕ
ИСТРАЖУВАЊА НА АРХИТЕКТУРАТА НА ЦРКВАТА
Св. ЃОРЃИ ВО КУРБИНОВО
Илија Ристески, Конзерваторската практика
и приод содржани во решението на заштита
на културниот комплекс Трескавец кај
Прилеп

Дискусија

13 : 00 – 15 : 00 Ручек

15 : 00 – 16 : 30 СЕСИЈА 2

МОДЕРАТОР: Дарко Николовски
ВИОЛЕТА КРСТЕСКА, ДИГИТАЛИЗАЦИЈА НА
СРЕДНОВЕКОВНАТА ПИШАНА ОСТАВИНА (15-18
ВЕК) ВО СЕВЕРНОПЕЛАГОНИСКИОТ И
МАРИОВСКИОТ РЕГИОН
Бошко Ангеловски, Марија Чичева-Алексиќ,
ВАЛОРИЗАЦИЈАТА КАКО ПРИНЦИП НА ЈАКНЕЊЕ НА
СЕГМЕНТОТ НА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
Орданче Петров, Сања Ивановска Велкоска,
ПРЕДИЗВИЦИ ВО ПРОЦЕСОТ НА ПРАВНА ЗАШТИТА
НА АРХЕОЛОШКИОТ КОМПЛЕКС ДЕМИР КАПИЈА
ЈЕХОНА СПАХИУ, ВЛАДО МУКОВСКИ, ОД
КОНЗЕРВАТОРСКИ ИСТРАЖУВАЊА ДО
РЕАЛИЗАЦИЈА - ПРЕКУ ПРИМЕРОТ НА ЦРКВАТА Св.
ЃОРЃИ ПОБЕДНОСЕЦ ВО МЛАДО НАГОРИЧАНЕ

Дискусија

16 : 30 – 17 : 30 КАФЕ ПАУЗА

17 : 30 – 19 : 00 СЕСИЈА 3

МОДЕРАТОР: Сања Велкоска
ДЕЈАН КЕБАКОСКИ, ДИГИТАЛНИТЕ БАЗИ НА
ПОДАТОЦИ НА МЕРМЕРНА ПЛАСТИКА И ЕПИГРАФСКИ
СПОМЕНИЦИ КАКО АЛАТКА ЗА ЗАШТИТА И НАУЧНА
АНАЛИЗА НА СПОМЕНИЦИТЕ
Владимир Караџоски, ТРИЕСЕТ И ДВЕ ГОДИНИ
ЕТНОЛОШКИ И ФОЛКЛОРИСТИЧКИ ТЕРЕНСКИ
ИСТРАЖУВАЊА НА ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА ЕТНОЛОГИЈА И
ЕТНОГЕНЕЗА ВО РАМКИТЕ НА ИНСТИТУТОТ ЗА
СТАРОСЛОВЕНСКА КУЛТУРА ВО ПРИЛЕП
Сашо Цветковски, СОСТОЈБИТЕ И
ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА СОВРЕМЕНИТЕ ПРОЦЕСИ ВО
ПРОУЧУВАЊЕТО И ЗАШТИТАТА НА КУЛТУРНОТО
НАСЛЕДСТВО
Христијан Талевски, ДИГИТАЛНИТЕ
ДВОЈНИЦИ ОД МАНАСТИРСКИОТ КОМПЛЕКС
ТРЕСКАВЕЦ КАЈ ПРИЛЕП И ЦРКВАТА Св. ИЛИЈА КАЈ
СЕЛО ГРНЧАРИ - ПРИМЕНА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД
МЕТОДОТ ЗА ТРИДИМЕНЗИОНАЛНО МОДЕЛИРАЊЕ
ПРЕКУ ДИГИТАЛНИ ФОТОГРАФИИ ВО
ИСТРАЖУВАЊЕТО И ЗАШТИТАТА НА ИЗГРАДЕНОТО
КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Дискусија

19 : 00 – 20 : 00 ВЕЧЕРА

28.05. САБОТА

10 : 00 – 14 : 00 РАБОТИЛНИЦА

МОДЕРАТОР: Сашо Цветковски
МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНИТЕ НАУЧНИ ИСТРАЖУВАЊА
ВРЗ ПРИМЕРОТ НА ЗАШТИТАТА НА КУЛТУРНИОТ
КОМПЛЕКС ТРЕСКАВЕЦ